Tupakkateollisuusliitto ry *Lausunto*
15.10./2019

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Tupakkateollisuusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua koskien otsikossa mainittua lakiesitystä.

Tupakkatuotteiden verotus Suomessa on tällä hetkellä EU-alueen neljänneksi kireintä. Sipilän hallitus korotti tupakkaveroa koko kautensa ajan ja Rinteen hallitus aikoo niin ikään kerätä tupakasta €200 miljoona lisätuloja omansa aikana. Käytössä olevien selvitysten mukaan savukkeiden veroton maahantuonti ei ole kasvanut, vaan on päinvastoin vähentynyt, ja verotuotot ovat kasvaneet. Näin ollen savukkeisiin ja muihin poltettaviin tupakkatuotteisiin kohdistuva vero näyttäisi saavuttaneen tavoitteensa ilman toteutuneita riskejä.

Poltettavan tupakan verotusta tulee kuitenkin tarkastella laajemmassa kehyksessä, johon se väistämättä kuuluu. Suomen tupakkapolitiikkaa leimaa nk. nuuskaristiriita: samalla kun savukkeita ja poltettavaa tupakkaa säännellään ja verotetaan kireämmin, kieltolain alaisen nuuskan käyttö kasvaa. TNS Kantarin laillista maahantuontia mittaavan tutkimuksen mukaan nuuskan maahantuonti on mitatun jakson aikana yli kolminkertaistunut vuodesta 2012 ollen tällä hetkellä n. 16 miljoonaa rasiaa vuodessa. Tämä luku tuskin pitää sisällään laittomien kanavien kautta Suomessa myytävää nuuskaa. Mediassa toistuvasti raportoidun tiedon valossa nuuskaa myydään sosiaalisten verkostojen kautta, ravintoloissa ja vähittäismyyntikanavissa sekä sosiaalisen median kanavissa.

Näin ollen on syntynyt tilanne, jossa tupakkaveron korotusten vaikutukset eivät ole näkyneet niinkään savukkeiden ja poltettavan tupakan verottoman ja laittoman maahantuonnin kasvuna, mutta se on myötävaikuttanut kieltolain alaisen tuotteen kasvuun Suomessa. Tupakkaverotuottojen kasvaessa nuuskaa koskeva tilaisuuskustannus kasvaa, sillä Suomen valtio ei saa kerättyä nuuskasta verotuloja kuin kiinnijääneiden salakuljettajien veropetostuomioiden kautta eli murto-osan.

Toinen merkittävä tupakkaveroon liittyvä kysymys on alkoholi. Suomalaiset eivät matkusta ulkomaille tuodakseen sieltä ensisijaisesti tupakkaa, vaan alkoholia. Alkoholiveroa ei ole nostettu yhtä usein ja johdonmukaisesti kuin tupakkaveroa. Rinteen hallitus on kuitenkin asettanut myös alkoholiveroa koskevia tavoitteita samalla kun Viro ja Latvia ovat tehneet aggressiivisia alkoholiveropäätöksiä houkutellakseen matkailijavirtoja. Tupakan tuonnin laskeva trendi näyttää kääntyneen jälleen nousuun heinäkuun jälkeen. Vaikka alkoholiveroa ei näillä näkymin koroteta vuonna 2020, myöhemmin tulevilla alkoholiveronkorotuksilla tulee olemaan vaikutusta myös tupakan maahantuontiin.

Toivomme hallituksen seuraavan tiiviisti tupakkaverotuksen vaikutuksia ja kehitystä.

Kunnioittaen,

Farid Hamadi, puheenjohtaja
Tupakkateollisuusliitto